

สุทธนันท์ สุทธชนะ, ปริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์ และ ดารินทร์ อารีโยชคชัย

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักโรคระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ sut_chana@yahoo.com

สถานการณ์โรคประจำสัปดาห์ที่ 18 ระหว่างวันที่ 29 เมษายน – 5 พฤษภาคม 2555 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงาน และตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. รับประทานเห็ดพิษเสียชีวิต จังหวัดเชียงใหม่

อำเภออมก๋อย ผู้เสียชีวิตจากการรับประทานเห็ดพิษ 1 ราย เป็นเพศชาย เชื้อชาติกะเหรี่ยง อายุ 63 ปี เริ่มป่วยวันที่ 23 เมษายน 2555 เวลา 9.00 น. ด้วยอาการปวดท้อง ถ่ายเหลว อาเจียน รักษาด้วยสมุนไพรมที่บ้านอาการไม่ดีขึ้น วันที่ 27 เมษายน 2555 มีอาการปวดท้อง ถ่ายเหลวมากกว่า 10 ครั้ง ตาเหลือง เหนื่อยอ่อนเพลีย รับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านใหม่ สัญญาณชีพแรกรับ อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 110/80 มม.ปรอท ชีพจร 80 ครั้ง/นาที แพทย์ให้น้ำเกลือ และส่งต่อไปยังโรงพยาบาลอมก๋อย เวลา 12.30 น. สัญญาณชีพแรกรับ อุณหภูมิ 38 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 80/50 มม.ปรอท ชีพจร 122 ครั้ง/นาที การหายใจ 28 ครั้ง/นาที ค่า CBC : Hct 31.8 % WBC 19,395 cells/mm³ ต่อมาผู้ป่วยอาการแย่ลง จึงได้ส่งต่อไปที่โรงพยาบาลนครพิงค์ สัญญาณชีพแรกรับ ความดันโลหิต 76/46 มม.ปรอท ชีพจร 146 ครั้ง/นาที การหายใจ 28 ครั้ง/นาที ผล Glasgow coma score = E₁V_TM₁, Pupils 5 mm., Fixed, gag reflex=negative แพทย์วินิจฉัย Mushroom poisoning with multiple organ failure และเสียชีวิตระหว่างเดินทางกลับบ้าน ผลการสอบสวนเบื้องต้นพบว่า วันที่ 23 เมษายน 2555 เวลา 8.00 น. ผู้ป่วยได้เก็บเห็ดที่มีลักษณะเหมือนเห็ดไข่ห่านจำนวน 4 ดอก จากป่าบริเวณหมู่บ้าน ก่อนนำมาทำอาหารได้ทดสอบพิษกับข้าวสุก ซึ่งไม่เปลี่ยนสี จึงนำมาทำเป็นแกงเห็ดใส่พริกและรับประทานร่วมกับเพื่อนบ้าน 1 คน โดยเพื่อนบ้านรับประทานมื้อเช้า หลังรับประทานมีอาการปวดท้อง ถ่ายเหลวเล็กน้อย ส่วนผู้เสียชีวิตรับประทานมื้อเช้าและมื้อกลางวันจนหมด ไม่มีตัวอย่างอาหารและตัวอย่างเห็ดสดส่งตรวจพื้นที่ได้ดำเนินการเฝ้าระวังผู้ป่วยรายใหม่ในหมู่บ้าน ขณะนี้ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติม และได้ให้สุขศึกษาแก่ครอบครัวของผู้เสียชีวิต

2. สงสัยใช้เลือดออกเสียชีวิต จังหวัดราชบุรี

อำเภอดำเนินสะดวก : ผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศหญิงอายุ 6 ปี เริ่มป่วยวันที่ 23 เมษายน 2555 ด้วยอาการไข้ วันที่ 25 เมษายน 2555 ไปรักษาที่คลินิกแห่งหนึ่ง ได้รับยาลดไข้ชนิดน้ำกลับไปรับประทานที่บ้าน แต่อาการไม่ดีขึ้น วันที่ 26 เมษายน 2555 ไปรักษาที่คลินิกแห่งที่สอง ด้วยอาการไข้ ไอ เจ็บคอ แพทย์ให้การรักษาตามอาการ วันที่ 29 เมษายน 2555 ไปรักษาที่คลินิกแห่งที่สาม แพทย์แนะนำให้ไปรักษาที่โรงพยาบาลดำเนินสะดวก ด้วยอาการไข้ ถ่ายเป็นน้ำ 2 ครั้งมา 2 วัน กินอาหารได้น้อย อาเจียน ปวดเมื่อยตามร่างกาย วัดอุณหภูมิร่างกายได้ 38 องศาเซลเซียส แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น Acute gastroenteritis และรับไว้เป็นผู้ป่วยใน สัญญาณชีพแรกรับ อุณหภูมิ 38.8 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 144/85 มม.ปรอท ชีพจร 77 ครั้ง/นาที การหายใจ 52 ครั้ง/นาที CBC: Hct 44%, WBC 6,700 cells/mm³ NE 73%, LY 25% Platelet 21,000 cells/mm³ เวลา 21.30 น. มีอาการชักเกร็งกระตุก ชิม เวลา 22.00 น. มีอาการเกร็งซ้ำ มีไข้ ไอ ตลอดเวลา อาเจียนมีเลือดปน ชีพจรเบาและลดลง เวลา 22.40 น. ผู้ป่วยไม่รู้สึกตัว หลังใส่ Tube อาเจียนเป็นเลือดสด ๆ ออกทางปากและจมูก แพทย์ให้เลือด แต่ยังมีเลือดสด ๆ ออกตลอดเวลา วันที่ 30 เมษายน 2555 เวลา 01.30 น. มีอาการเกร็งที่มีมือทั้ง 2 ข้าง หายใจลำบาก air hunger เวลา 04.15 น. ผู้ป่วยไม่รู้สึกตัว ไม่ตอบสนองต่อการเจ็บป่วย เกร็งกระตุกเป็นพัก เจาะ Hct Stat = 17% HR = 60 ครั้ง/นาที CPR และเสียชีวิตเวลา 05.00 น. แพทย์วินิจฉัย DSS สาเหตุการเสียชีวิต massive bleeding ผลการสอบสวนเบื้องต้นพบว่า บ้านผู้เสียชีวิตอยู่ในสวนผลไม้ที่ติดริมคลอง โดยมีบ้านอยู่ติดกันเป็นกลุ่ม และอยู่ห่างจากถนน 100 เมตร ไม่มีประวัติการเดินทาง วันที่ 30 เมษายน 2555 ทีม SRRT ดำเนินสะดวกได้สำรวจภาวะในบ้าน พบค่าดัชนี CI = 25%

ภาชนะรอบบ้านผู้เสียชีวิต พบค่าดัชนี HI = 45.45% และ CI = 11.11% ได้ดำเนินการพ่นหมอกควันบ้านผู้เสียชีวิตและรอบ ๆ บ้านในรัศมี 100 เมตร และทำซ้ำภายใน 3 วัน 7 วัน ขณะนี้ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติมในพื้นที่ และเฝ้าระวังการระบาดของโรคในพื้นที่รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียงอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา 28 วัน

3. อหิวาตกโรคในนักท่องเที่ยวต่างชาติ จังหวัดภูเก็ต

รับแจ้งผู้ป่วยโรคอหิวาตกโรค 2 รายจากผู้ประกอบการงานภูอานามัยระหว่างประเทศ ประจำประเทศออสเตรเลีย โดยที่เริ่มมีอาการป่วยขณะที่อยู่ในประเทศไทย รายที่ 1 เพศชาย อายุ 34 ปี อาชีพ mineral lab technician มากับภรรยา พักในประเทศไทย ระหว่างวันที่ 3 - 12 เมษายน 2555 โดยพักที่ Resort B ป่าตอง เริ่มป่วยวันที่ 9 เมษายน 2555 เก็บอุจจาระส่งตรวจที่ออสเตรเลีย วันที่ 16 เมษายน 2555 พบเชื้อ *Vibrio cholerae* o1 ภรรยาป่วยเช่นกันแต่อาการน้อยกว่าและหายตั้งแต่อยู่ในประเทศไทย รายที่ 2 เป็นผู้หญิง อาชีพพยาบาล ไม่ระบุอายุ เดินทางมากับสามี พักในประเทศไทยระหว่างวันที่ 9 - 19 เมษายน 2555 พักที่ Resort A ป่าตอง โดยมาร่วมงานแต่งงานของคู่สมรสชาวออสเตรเลีย ซึ่งจัดในวันที่ 14 เมษายน 2555 ซึ่งมีแขกที่มาจากประเทศออสเตรเลีย 52 รายจากหลายรัฐ เริ่มป่วยวันที่ 15 เมษายน 2555 โดยผู้ป่วยแจ้งว่าอย่างน้อยมีผู้ที่เข้าร่วมงานแต่งงานนี้อีก 7 รายที่มีอาการป่วย นอกจากนี้สามีของผู้ป่วยรายนี้ก็มีอาการป่วยเช่นกัน กิจกรรมที่ทำเหมือนกันระหว่างผู้ป่วยรายที่ 1 และ 2 คือ การไปเที่ยวเกาะพีพี จังหวัดกระบี่แบบเช่าไป - เย็นกลับ โดยรายแรกไป 3 วันก่อนป่วย และรายที่ 2 ไป 4 วันก่อนป่วย ขณะนี้ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วอยู่ระหว่างดำเนินการสอบสวนโรคในพื้นที่

4. หัดในนักท่องเที่ยวต่างชาติ จังหวัดภูเก็ต

รับแจ้งผู้ป่วยโรคหัด 4 รายจากองค์การอนามัยโลก โดยทั้งหมดมาจากทวีปยุโรป เกิดอาการหลังจากเดินทางมาเที่ยวในประเทศไทยโดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสงสัยว่าน่าจะได้รับการฉีดจากประเทศไทยเนื่องจากระยะฟักตัวเข้าได้กับระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย ผู้ป่วยเป็นชาวฟินแลนด์ 2 ราย เอสโตเนีย 1 ราย และเยอรมัน 1 ราย ผู้ป่วยชาวฟินแลนด์ทั้ง 1 รายเดินทางไปหลายจังหวัดแต่อยู่ในภูเก็ตระหว่างวันที่ 23 มีนาคม - 6 เมษายน 2555 ส่วนอีกราย มาเที่ยวเฉพาะในจังหวัดภูเก็ตโดยพักที่ภูเก็ตในช่วงเวลาเดียวกับรายแรก และเริ่มมีอาการพร้อมกันวันที่ 11 เมษายน 2555 ผู้ป่วยชาวเอสโตเนียไปจังหวัดพัทลุง ระหว่างวันที่ 19 มีนาคม - 2 เมษายน 2555 แต่ไม่มีข้อมูลช่วงเวลาที่พักในภูเก็ต

เริ่มมีอาการวันที่ 12 เมษายน 2555 ผู้ป่วยชาวเยอรมันเดินทางมาที่ภูเก็ตและกรุงเทพ โดยพักในภูเก็ตระหว่างวันที่ 28 มีนาคม - 2 เมษายน 2555 เริ่มป่วย 18 เมษายน 2555 ทุกรายได้รับผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการว่าเป็นโรคหัด

5. ไข้มองอักเสบเสียชีวิต จังหวัดนครปฐม

อำเภอสามพราน พบผู้ป่วย 1 ราย เพศชาย อายุ 6 เดือน ภูมิลำเนาหมู่ 2 ตำบลท่าตลาด เริ่มป่วยวันที่ 25 เมษายน 2555 ด้วยอาการไข้ มารดาเช็ดตัวลดไข้และให้ยาพาราเซตามอลรับประทาน ทุก 4 ชั่วโมง ไข้ลงดี วันที่ 26 เมษายน 2555 มารดาพาผู้ป่วยไปฝากเลี้ยงที่สถานรับเลี้ยงเด็กอ่อนแห่งหนึ่ง เวลา 12.00 น. ผู้ป่วยมีไข้สูง ชัก มารดาพาไปรักษาที่โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์และรับไว้ในแผนกผู้ป่วยหนัก อาการแรกเริ่ม มีไข้สูง ชัก ตาลอย ซึมมาก มีแผลฟกช้ำบริเวณหน้าผากด้านขวาและจมูก แพทย์ใส่ท่อช่วยหายใจ และวินิจฉัยเบื้องต้นว่า เป็นสมองอักเสบ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ CBC: Hct 27%, WBC 28,800 cells/mm³, NE 52.0%, LY 45.0%, MO 3.0%, Platelet 34,900 cells/mm³ ผลการเอกซเรย์สมองพบมีเลือดออกที่สมองส่วนหน้าและเยื่อหุ้มสมอง และสมองบวม วันที่ 27 เมษายน 2555 ผู้ป่วยถูกส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลนครปฐม สัญญาณชีพแรกเริ่ม แพทย์ทำการผ่าตัดเอาก้อนเลือดออก รักษาด้วยยาฆ่าปฏิจีวะหลายชนิด แต่อาการไม่ดีขึ้นและเสียชีวิตในวันที่ 28 เมษายน 2555 เวลา 01.00 น. แพทย์วินิจฉัย Meningoencephalitis และสาเหตุการเสียชีวิตจากสมองบวมและสมองอักเสบรุนแรง แพทย์ได้เจาะน้ำไขสันหลังส่งตรวจหาการติดเชื้อที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบเชื้อ Echovirus type 11 ผลการสอบสวนเบื้องต้นพบว่า มารดาได้พาผู้ป่วยไปฝากเลี้ยงที่สถานรับเลี้ยงเด็กอ่อนแห่งนี้ได้ 4 วัน ซึ่งรับเลี้ยงเด็กทั้งหมด 4 คน ทุกคนอายุน้อยกว่า 2 ปี การค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมสถานรับเลี้ยงเด็กอ่อนแห่งนี้พบเด็กป่วยด้วยอาการแผลในปาก 1 ราย เมื่อทำการเก็บอุจจาระไปตรวจพบเชื้อ Echovirus type 11 เพิ่มอีก 2 ราย และเชื้อ Poliovirus type 1 สายพันธุ์วัคซีน 1 ราย เนื่องจากเด็กเพิ่งได้รับวัคซีน OPV และประวัติจากผู้เลี้ยงเด็กเพิ่มเติมพบว่าวันที่เริ่มมีอาการป่วยมีเด็กคนหนึ่งนั่งทับศีรษะผู้ป่วย จนทำให้มีรอยแผล แต่ประวัติการกระแทกหรืออุบัติเหตุไม่ชัดเจน ปฏิเสธประวัติอุบัติเหตุหรือความรุนแรงภายในบ้าน และผู้ป่วยได้รับวัคซีนครบตามกำหนด ขณะนี้ SRRT พื้นที่ได้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมทั้งที่บ้านและสถานรับเลี้ยงเด็กอ่อน และเก็บสิ่งส่งตรวจเพิ่มเติมจากบุคคลในครอบครัว

สถานการณ์ต่างประเทศ

กระทรวงเกษตรได้สั่งชะลอการนำเข้าเนื้อวัวและผลิตภัณฑ์จากประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว

1. สถานการณ์โรควัวบ้า ประเทศสหรัฐอเมริกา

วันที่ 24 เมษายน 2555 พบเชื้อวัวบ้าในฟาร์มโคนมที่ Tulare County รัฐแคลิฟอร์เนีย โดยการพบเชื้อวัวบ้าครั้งนี้ในสหรัฐเป็นการพบครั้งแรกในรอบ 6 ปี ทางการของรัฐได้มีการกักกันฟาร์มโคนม 2 แห่ง เพื่อสอบสวนในรายละเอียดเพิ่มเติม ส่วนเจ้าหน้าที่ของ FDA และ California Agriculture กำลังสอบสวนการให้อาหารแก่วัวที่ติดเชื้อมันี่ว่ารับเชื้อมาจากแหล่งใด นอกจากนั้นนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสัตว์ในเกาหลีใต้รณรงค์ต่อต้านการนำเข้าเนื้อวัวจากสหรัฐอเมริกา และอินโดนีเซียเป็นประเทศแรกที่สั่งห้ามนำเข้าเนื้อวัวจากสหรัฐอเมริกา สำหรับประเทศไทย

2. สถานการณ์โรคมือ เท้า ปาก ประเทศสิงคโปร์

วันที่ 7 พฤษภาคม 2555 กระทรวงสาธารณสุขประเทศสิงคโปร์รายงานว่า มีการระบาดของโรคมือ เท้า ปาก โดยในสัปดาห์นี้พบรายงานผู้ป่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 19 เมื่อเปรียบเทียบกับสัปดาห์ที่ผ่านมา ผู้ป่วยมากกว่าร้อยละ 50 เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เชื้อที่ก่อโรคส่วนใหญ่เป็นเชื้อ Coxsackievirus type A16 และ Human enterovirus type 71 ขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขได้เฝ้าระวังสถานการณ์โรคนี้อย่างใกล้ชิดสำหรับสาเหตุการระบาดส่วนใหญ่เกี่ยวกับสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ไม่ดี

ชมรมโรคเลปโตสไปโรสิสแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
ขอเชิญแพทย์ สัตวแพทย์ นักวิชาการ และผู้สนใจทุกท่าน

ร่วมประชุม และ ส่งผลงานวิชาการโรคเลปโตสไปโรสิส

การประชุมวิชาการโรคเลปโตสไปโรสิสประจำปี ๒๕๕๕

เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

“เลปโตสไปโรสิสในภาวะวิกฤต”

๒๔- ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ หลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ไม่จำกัดจำนวนผลงาน สำหรับผู้ส่งผลงานวิชาการ ๕๐ ท่านแรก เบิกค่าใช้จ่ายจากหน่วยงานผู้จัดประชุม

